sai mõisate reduktsiooni ajal vist jälle kroonumõisaks ja jäi selleks kuni viimse ajani. Jagati käesoleva aastasaja alupoolel maatarvitajaile.

Avinurme (saksa k. Awwinorm) mõisa (vt. lhk. 148), mis asub nüüdse Avinurme kihelkonna piirides, 27 km Torma kirikust põhja pool, kuulus varemalt Laiuse lossi maa-alasse ja on arvatavasti samane „Hubinormi" mõisaga, mis 1¼ adramaad suur; oli 1641. a. Laiuse lossi ealiku Erich Johannsson Zwilling'i päralt. Kroonumõisa, anti 1906. aastal maatarvitajaile.

Kirikud, surnuaiad. Torma (Neitsi Maarja) kirik (147. joon.), 29 km ida pool Jõgeva raudteejaama, on ehitatud kivist 1755.—1766. a.

Tundmatu foto.

147. joon. Torma kirik.

Suurem remont on tehtud a. 1826 kuni 1827; 1867.—1868. a. oli põhjalik ümberehitus. Kirik mahutab 570 istekohta. Ta ei ole köetav. Vana orel oli õnnistatud 1838. a.; 1903. a. aga telliti Saksamaalt Walker'ilt uus orel. Altaripilt on pärit 1868. a., vene kunstniku Žiltsov'i maalitud. Surnuaed asub kiriku juures, postmaantee ja kiriku vahel.

Lohusuu kirik — Torma abikirik — asub peakirikust 28.5 km kirdes ja Jõgeva raudteejaamast 56 km eemal Peipsi rannal. 1667. a. laskis Laiuse lossi omanik Eerik Fleming Lohusuhu puukiriku ehitada ja 1678.—1703. a. on Lohusuus ka iseseisev kirikuõpetaja olnud. Väikesele kogudusele läks aga iseseisva kirikuõpetaja pidamine üle jõu ning hiljemini otsis ta Tormaga uuesti ühendust. Suuri ohvreid